

In deze uitgebreide opdrachtbevestiging zijn enkele artikelen opgenomen welke specifiek zijn toegespitst op Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V. Deze artikelen zijn middels 'wijzigingen bijhouden' zichtbaar.

1.1.1 Voorbeeld van een Uitgebreide opdrachtbevestiging voor een controle (Nederlandse Standaard 210 paragraaf 6 t/m 12) toegespitst op Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V.

NB:

Dit voorbeeld van een Deze uitgebreide opdrachtbevestiging in het kader van de overeenkomst voor accountancy-diensten van de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V. ('IQ') voor een controle is gebaseerd op de tekst van de Nederlandse Standaard 210, 'Overeenkomen van de voorwaarden van controleopdrachten' en verwijst naar de Algemene Voorwaarden NBA Variant 2. ~~Afhankelijk van de concrete omstandigheden kunnen elementen in de brief worden toegevoegd, weggelaten en/of anders worden geformuleerd.~~

Op basis van wet- en regelgeving, waaronder EU-Verordeningen en –Richtlijnen en Titel 9 Boek 2 BW, spelen de raad van commissarissen en de algemene vergadering een belangrijke rol bij het proces van toezicht op, respectievelijk resp. autorisatie rond het voorstel van het bestuur de directie over verlening van de overeenkomst controleopdracht.

De formele afronding van de opdrachtbevestiging zullen deze organen hebben gedelegeerd aan de directie. In deze voorbeeldbrief is daarom het bestuur de geadresseerde. Uitgangspunt is dat het bestuur de rechtspersoon vertegenwoordigt en bevoegd is namens de rechtspersoon rechtshandelingen te verrichten, zoals de overeenkomst van opdracht aan te gaan met een controlerende accountant.

Voor de interne governance binnen IQ de rechtspersoon is het dan wel wenselijk dat de opdrachtbevestiging ter kennisneming van de raad van commissarissen wordt gebracht. Daartoe zou aan het eind van de brief bijvoorbeeld deze zin kunnen worden opgenomen: 'Wij verzoeken u een afschrift van deze brief ter kennisneming te overleggen aan de raad van commissarissen' of 'Overeenkomstig uw verzoek hebben wij een afschrift van deze brief verstuurd naar ...'.

In onderstaande voorbeeldbrief wordt ervan uitgegaan dat deponering op digitale wijze gebeurt (zonder vrijstelling voor digitale deponering verplicht voor middelgrote ondernemingen vanaf boekjaar 2017). RvC en AvA wordt gebracht.

Deze voorbeeldbrief pretendeert niet alle mogelijke relevante onderwerpen te omvatten. In alle gevallen zal de voorbeeldtekst in overeenstemming moeten worden gebracht met de specifieke situatie. Eventuele niet in Algemene Voorwaarden opgenomen aansprakelijkheidsregelingen zullen van geval tot geval specifiek moeten worden geredigeerd. Zo nodig zal over de brief moeten worden overlegd met een jurist.

Geacht bestuur,

In overeenstemming met het besluit van de algemene vergadering en /de raad van commissarissen van/het bestuur van ... de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V. (naam-entiteit(en)) ('de vennootschap')¹ tijdens de vergadering van 1 januari 201X heeft u ons verzocht de jaarrekening [**bij grote ondernemingen:** ten behoeve van deponering bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel] te controleren van ... (naam entiteit(en)) [optioneel: en haar dochterondernemingen, zoals genoemd in bijlage XX] over het boekjaar eindigend op 31 december 201X (of bij een gebroken boekjaar: 30 juni 201X). [**Bij middelgrote-entiteiten zonder vrijstelling voor digitaal deponeren:** Verder gaan wij na dat de digitaal te deponeren jaarrekening in overeenstemming met de wettelijke vereisten is afgeleid van de gecontroleerde jaarrekening voordat u de jaarstukken bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel deponeert (via Standard Business Reporting, SBR, een gestandaardiseerde wijze om gegevens aan te leveren).] Het doet ons genoeg met deze brief de aanvaarding van deze opdracht, zoals hieronder bij "Opdracht" uiteengezet, te bevestigen.

Totstandkoming overeenkomst

Middels deze opdrachtverstrekking komt een overeenkomst tot stand tussen Regionale Ontwikkelmaatschappij Innovation Quarter B.V. en [**Opdrachtnemer**].

De overeenkomst heeft een initiële looptijd van vier (4) jaar met de mogelijkheid om de overeenkomst tweemaal (2) keer met twee (2) jaar te verlengen met inachtneming van een opzegtermijn van drie (3) maanden voor Opdrachtgever. Indien Opdrachtnemer de overeenkomst niet wenst te verlengen, dan dient Opdrachtnemer dit minimaal zes (6) maanden voordat de verlengingsperiode ingaat aan Opdrachtgever kenbaar te maken.

De beoogde ingangsdatum van de af te sluiten overeenkomst is **1 februari 2025**.

De navolgende documenten vormen gezamenlijk de overeenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerdergenoemde document boven het later genoemde:

a. Dit document;

b. Aanbestedingsstukken (Bijlage **X**). Ten aanzien van de Aanbestedingsstukken geldt de volgende rangorde:

i. Nota van Inlichtingen 2

ii. Nota van Inlichtingen 1

iii. Programma van Eisen

iv. Beschrijvend Document

v. Overige Bijlagen bij Beschrijvend Document

1. Aanpassen naargelang de rechtsvorm van de entiteit.

c. Model Algemene Voorwaarden NBA 2017 Variant 2 (Bijlage X);

d. De door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever uitgebrachte Inschrijving van [datum] (Bijlage X);

Opdracht

De opdracht omvat:

- Controleverklaring bij de in het Jaarverslag opgenomen geconsolideerde en vennootschappelijke Jaarrekening van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V., inclusief controle WNT-verantwoording opgenomen in de Jaarrekening;
- Controleverklaring bij de Jaarrekening van Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V.;
- Controleverklaring bij de Jaarrekening van UNIIQ B.V.;
- Controleverklaring bij de Jaarrekening van ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V.;
- Controleverklaring bij de Jaarrekening van Energie Transitiefonds Rotterdam B.V.;
- Controle van de prestatie indicatoren uit het jaarplan*:

Innoveren:

- het aantal gerealiseerde business cases, innovatieprojecten en groeifondsaanvragen;
- het bedrag aan uitgelokte investeringen, onderverdeeld in private en publieke financiering.

Internationaliseren:

- het aantal gelande bedrijven, het bedrag aan uitgelokte investeringen;
- het aantal investor relations en trade relations gesprekken;
- het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen.

Investeren:

- het aantal nieuwe investeringen;
- het bedrag aan uitgelokte investeringen;
- het bedrag aan verstrekte financieringen;
- het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen.

**Er wordt momenteel op ROM breed niveau gewerkt aan een nieuwe set KPI's. Bovenstaande KPI's kunnen nog wijzigen in de aankomende jaren. We verwachten hier een grotere focus op impact reporting.*

- Controle van de Corona Overbruggingsleningen (COL) namens het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in de vorm van een rapport van feitelijke bevindingen;

- Rapportage van bevindingen ten behoeve van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- Controleplan InnovationQuarter ten behoeve van management, directie, auditcommissie.

Optionele dienstverlening:

- Het uitvoeren van incidentele controles bij het afronden van aanvullend gesubsidieerde activiteiten;
- Aanvullende adviesopdrachten.

Jaarrekening

Als accountant van de vennootschap onderzoeken wij als onderdeel van de opdracht of de jaarrekening(en) van ~~... (naam-entiteit(en)) de bovengenoemde entiteiten~~ [optioneel: en haar dochterondernemingen] het door de wet vereiste inzicht geeft/geven.

De jaarrekening(en) omvat(ten) zowel de enkelvoudige als de geconsolideerde jaarrekening van genoemde ... (naam-entiteiten(en)). De uitslag van ons onderzoek geven wij weer in een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening. ² ¹

Andere informatie

Wij rapporteren in de controleverklaring ook over de andere informatie, waaronder het accountantsverslagbestuursverslag, de overige gegevens en eventueel aanvullende informatie. Daartoe lezen wij de andere informatie en overwegen daarbij, op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, of de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Dit om met deze werkzaamheden te voldoen aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij verrichten onze controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Desgewenst sturen wij u een exemplaar van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) toe. [Optioneel: Op deze plaats brengen wij onder uw aandacht dat wijzigingen in ... (soort regelgeving: verordeningen, standaarden, anders) van invloed kunnen zijn op onze werkzaamheden. (Zie ook de NB-tekst bovenaan deze voorbeeldbrief.)]

Wij zijn gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

~~21. Indien van toepassing financiële rechtmatigheid toevoegen.~~

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van onze oordeelsvorming, inclusief de inschatting van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij deze risico-inschattingen betrekken wij ook de interne beheersing die relevant is voor het door de vennootschap opmaken van de jaarrekening en het getrouwe beeld daarvan.

Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van passende controlewerkzaamheden. ~~Wij nemen niet op een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.~~ Een controle omvat daarnaast het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van de schattingen van het bestuur van de vennootschap, en ook een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij wijzen u erop dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere inherente beperkingen van een controle, plus de inherente beperkingen van elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat er zelfs indien een controle naar behoren is gepland en uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Controle voor consolidatiedoeleinden

Het is uw verantwoordelijkheid financiële overzichten voor consolidatiedoeleinden op te stellen. Naast onze controle van de jaarrekening controleren wij ~~in opdracht van de groepsaccountant~~ ook deze financiële overzichten.

~~De aard en omvang van deze controlewerkzaamheden worden bepaald door de groepsaccountant. Wij zullen die controle uitvoeren in overeenstemming met zijn instructies [optioneel: en de daarbij opgegeven controletolerantie, die veelal groter is dan die voor de jaarrekening van de vennootschap]. Volgens de instructies van de groepsaccountant rapporteren wij onze bevindingen schriftelijk aan hem.~~

Wij zullen u verzoeken om mededelingen die zijn gedaan in het kader van onze controle van de financiële overzichten voor consolidatiedoeleinden schriftelijk te bevestigen.^{2,3}

Controle van dochtermaatschappijen indien de vennootschap fungeert als (tussen)houdstermaatschappij

~~Wij bepalen de aard en omvang van de controlewerkzaamheden die worden uitgevoerd voor consolidatiedoeleinden door andere (buitenlandse) openbare accountants. Ook verstrekken wij aan deze accountants schriftelijke instructies, waarin de te volgen controlestandaarden, rapporteringinstructies en een tijdschema worden vastgelegd. De inhoud van deze instructies bespreken wij vooraf met u.~~

~~Wij nemen verantwoordelijkheid voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controleopdracht van de groep in overeenstemming met professionele standaarden en de van toepassing zijnde vereisten op grond van wet- en regelgeving, en ook voor de vraag of de uitgebrachte controleverklaring in de gegeven omstandigheden passend is. Uitgangspunt hierbij~~

^{2,3} Het al dan niet opnemen van een paragraaf over consolidatiedoeleinden is afhankelijk van de specifieke situatie van de opdracht.

is Nederlandse Standaard 600, 'Bijzondere overwegingen—controles van financiële overzichten van een groep (inclusief de werkzaamheden van accountants van groepsonderdelen)'.⁴

Diverse controleverklaringen

Op grond van specifieke (wettelijke) regelingen of overeenkomsten ... (benoeming specifieke (wettelijke) regelingen/overeenkomsten) heeft u ons verzocht een controleverklaring af te geven bij ... (benoeming soort verklaring, bijvoorbeeld bij omzet projecten, opgave verzekerd belang, opgave ziekteverzuim, etc.). Deze opgaven worden opgesteld onder uw verantwoordelijkheid. Wij wijzen u erop dat op basis van de regeling ... (benoeming specifieke (wettelijke) regelingen/overeenkomsten) onze controlewerkzaamheden doorgaans met een grotere diepgang moeten worden uitgevoerd dan voor een reguliere jaarrekeningcontrole.

Wij zullen u verzoeken om mededelingen die zijn gedaan in het kader van onze controle van ... (object van onderzoek) schriftelijk te bevestigen.⁵

Beoordeling tussentijdse cijfers

In samenhang met de controle van de jaarrekening beoordelen wij niet gecontroleerde [geconsolideerde] tussentijdse/kwartaalcijfers en de daarbij behorende gegevens van de vennootschap over de periode eindigend ... (datum) voordat deze zullen worden gepubliceerd.

Deze beoordelingsopdracht zal worden uitgevoerd overeenkomstig de Nederlandse Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. De aard en omvang van de te verrichten werkzaamheden zijn aanzienlijk minder dan die welke worden verricht in het kader van een controle. Door de beperkte omvang van deze werkzaamheden bestaat de kans dat materiële aanpassingen niet aan het licht komen die wij noodzakelijk vinden om de tussentijdse cijfers in overeenstemming te brengen met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving/International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Naast de beoordelingsverklaring brengen wij u verslag uit over alle zaken die ons ter kennis zijn gekomen op grond waarvan wij menen dat in de tussentijdse cijfers materiële aanpassingen moeten worden aangebracht om deze in overeenstemming te brengen met de van toepassing zijnde richtlijnen.

Ons verslag over de tussentijdse cijfers is uitsluitend bedoeld voor de vennootschap.⁶

Onafhankelijkheid

Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) [*Optioneel: alsmede de van toepassing zijnde regelgeving van toezichthouders op de binnenlandse en buitenlandse effectenbeurzen, zoals SEC-voorschriften*], vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze 'assurance-cliënten'.³⁷

4.—Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de controle van dochtermaatschappijen is opdrachtafhankelijk.

5.—Het al dan niet opnemen van een paragraaf over diverse verklaringen is opdrachtafhankelijk.

6.—Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de beoordeling van tussentijdse cijfers is opdrachtafhankelijk.

7.3. De onderstaande vindplaatsen zijn opgenomen ter nadere duiding voor de accountant. De tekst is niet bedoeld voor de uiteindelijke opdrachtbrief.

- Artikelen 19 en 25a Wta: onafhankelijkheid ten opzichte van de controlecliënt en een daarmee verbonden derde.

Deze regelgeving bevat onder meer beperkingen ten aanzien van de diensten die wij aan controlecliënten kunnen verlenen.

Op grond van de Wta in samenhang met de ViO geldt dat een accountantsorganisatie die een wettelijke controleopdracht bij een organisatie van openbaar belang (oob) uitvoert, naast controlediensten geen andere werkzaamheden voor die oob of daaraan gelieerde entiteiten verricht⁸⁴. Artikel 16 ViO bepaalt welke diensten als controlediensten worden aangemerkt. Diensten verleend door andere in Nederland gevestigde onderdelen van het netwerk van de accountantsorganisatie vallen ook onder de werkingssfeer.

Indien wij gestart zijn met de uitvoering van de controleopdracht en daarna omstandigheden identificeren die de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht in gevaar zouden kunnen brengen, moeten wij onze werkzaamheden ter uitvoering van de controleopdracht mogelijk met onmiddellijke ingang opschorten. In dat geval zullen wij trachten zo snel mogelijk een oplossing te vinden die ons in staat stelt de controleopdracht voort te zetten. Indien wij van mening zijn dat de situatie niet kan worden opgelost, zullen wij mogelijk genoodzaakt zijn de controleopdracht tussentijds te beëindigen.

Als de bedreiging voortvloeit uit een samenloop van de controleopdracht met een andere opdracht aan ons of aan een onderdeel van ons netwerk en een oplossing ons inziens niet mogelijk is, dan kan het noodzakelijk zijn dat een van de opdrachten tussentijds wordt beëindigd. Wij zullen u op de hoogte stellen voordat wij een dergelijk besluit nemen. Voor schade die voortvloeit uit een dergelijke beëindiging zijn wij niet aansprakelijk. Het voorgaande blijft buiten toepassing indien sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van onze zijde.

Om onze onafhankelijkheid op efficiënte wijze blijvend te kunnen waarborgen verzoeken wij u ons te informeren over de juridische structuur van uw vennootschap, de namen van de directe en indirecte aandeelhouders, en ook van alle overige (groeps)maatschappijen en gelieerde maatschappijen waarmee uw vennootschap direct of indirect is verbonden. Daarbij dient u ook aan te geven van welke (groeps)maatschappijen of vennootschappen die (indirect) aandelen houden in uw vennootschap, aandelen of andere effecten worden verhandeld op een gereguleerde markt of multilaterale handelsfaciliteit. Wijzigingen in de juridische structuur van de vennootschap of in de samenstelling of structuur van de groep kunnen ertoe leiden dat wij genoodzaakt zijn de verlening van bepaalde diensten aan uw vennootschap te beëindigen.

~~[Als geen sprake is van een vennootschap voorgaande paragraaf vervangen door: Om onze onafhankelijkheid op efficiënte wijze blijvend te kunnen waarborgen verzoeken wij u ons te informeren over de juridische structuur van uw organisatie en van alle overige (groeps)maatschappijen en gelieerde maatschappijen waarmee uw organisatie direct of indirect is verbonden. Wijzigingen in de juridische structuur van de organisatie of in de samenstelling of structuur van de groep kunnen ertoe leiden dat wij genoodzaakt zijn de verlening van bepaalde diensten aan uw organisatie te beëindigen.]~~

Wij bespreken in voorkomende gevallen potentiële bedreigingen van onze onafhankelijkheid met u. Het kan in dat verband bijvoorbeeld gaan om de volgende onderwerpen:

-
- Artikel 3, lid 6, ViO: onafhankelijkheid ten opzichte van het assurance-object, de verantwoordelijke persoon en de verantwoordelijke entiteit.

⁸⁴. Artikel 24b Wta, in werking getreden op 1 januari 2013, jo. artikel 16 ViO (in werking getreden op 1 januari 2014).

- Langdurige betrokkenheid;
- Geschenken en gastvrijheid;
- Zakelijke relaties;
- Werkrelaties (in dienst treden bij controlecliënt).

~~[Optioneel: Wij verzoeken u onze onafhankelijkheid op de agenda te plaatsen van onze jaarlijkse bespreking met het toezichthoudend orgaan//de raad van commissarissen//de raad van toezicht//de auditcommissie//het bestuur].⁹~~

Nederlandse Corporate Governance Code

Bij onze opdracht laten wij ons leiden door de principes en de 'best practice'-bepalingen die over het functioneren van de accountant zijn opgenomen in de Nederlandse Corporate Governance Code. Deze schrijven onder meer voor dat er periodieke contacten moeten zijn met de raad van commissarissen en het auditcomité over alle relevante zaken die met de opdracht samenhangen.

Onze benoeming, onze onafhankelijkheid, het samenwerken met de interne accountants en onze relaties met de verschillende organen van de vennootschap zijn belangrijke elementen voor overleg.

Volgens de Code zal het auditcomité ons eerste aanspreekpunt zijn wanneer wij onregelmatigheden constateren in de inhoud van de financiële berichten.⁵⁴⁹

Gebruikmaken van werkzaamheden van interne accountants

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden voor deze opdracht maken wij gebruik van de werkzaamheden van uw interne accountantsdienst. Met deze dienst maken wij afspraken over gezamenlijke afstemming van de controleplanning, de aard en diepgang van uit te voeren werkzaamheden, de rapportage en over de dossiervorming.

Bij het gebruikmaken van deze werkzaamheden geldt de Nederlandse Standaard 610, 'Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors'. De standaard schrijft voor dat wij de voor ons relevante, door de interne accountantsdienst uitgevoerde werkzaamheden evalueren en testen om na te gaan of de werkzaamheden toereikend zijn voor onze doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden onze professionals moeten uitvoeren.

Dossiers van de interne accountantsdienst met voor de jaarrekeningcontrole relevante vastgelegde werkzaamheden moeten voor ons te allen tijde toegankelijk te zijn, ook na beëindiging van onze werkzaamheden. Dit ongeacht de reden en/of wijze van beëindiging. De dossiers van de interne accountantsdienst worden minimaal zeven jaar na beëindiging van een bepaald controlejaar bewaard, of langer indien dit naar onze mening noodzakelijk is (bijvoorbeeld in geval van (dreiging van) een civiele, straf- of tuchtrechtelijke procedure). Afspraken over dossiervorming worden jaarlijks geëvalueerd en zo nodig herzien.

⁹—Wanneer de accountant gebruik maakt van het verlichte onafhankelijkheidsregime op grond van de ViO is een daartoe strekkende aanvullende passage nodig. Zie de voorbeeldtekst hierover op de NBA-website.

⁵⁴⁹. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de Nederlandse Corporate Governance code is opdrachtafhankelijk.

Wij benadrukken dat het inschakelen van interne auditors als leden van ons controleteam om directe ondersteuning te verlenen onder onze aansturing en supervisie op basis van artikel 24a van de Verordening Accountantsorganisaties ('VAO') niet toegestaan is voor wettelijke controleopdrachten.⁶¹⁴

Verantwoordelijkheid van het bestuur [en het toezichthoudend orgaan]

Door deze opdrachtbevestiging te ondertekenen erkent en begrijpt u dat u [en het toezichthoudend orgaan] verantwoordelijk bent-(zijn) voor [het toezicht op]/verantwoordelijkheid draagt-(dragen) voor [het toezicht op]:

- het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW ~~[Optioneel: Indien de verantwoordelijkheid voor de jaarrekening in overeenstemming met IFRS is, dient de tekst als volgt te luiden: het opmaken van de jaarrekening die het vermogen, het resultaat en de kasstromen getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW];~~
 - ~~[Bij middelgrote ondernemingen zonder vrijstelling voor digitaal deponeren:~~ het opstellen van de digitaal te deponeren jaarrekening die overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is afgeleid van de gecontroleerde jaarrekening en die aan de vigerende validatieregels voldoet en de tijdige en volledige deponering bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel;]
 - een zodanige interne beheersing als u noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten; en voor
 - het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.
- en verder voor het aan ons:
- toegang verschaffen tot alle informatie die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening, zoals de vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden;
 - verstrekken van aanvullende informatie die wij vragen voor het doel van de controle;
 - onbeperkt toegang verlenen tot personen binnen de onderneming noodzakelijk voor het verkrijgen van controle-informatie.

U moet erop toezien dat de rechten en verplichtingen van de vennootschap en van de geconsolideerde vennootschappen op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht. Dit is met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt.

Al bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden moeten ook op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht. In verband hiermee verzoeken wij u om mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Verder vragen wij u schriftelijk te bevestigen dat u van oordeel bent dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, afzonderlijk en in totaal, niet van materieel

¹⁴⁶. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over het gebruikmaken van de werkzaamheden van interne accountants is opdrachtafhankelijk.

belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten wordt in de schriftelijke mededeling opgenomen of eraan gehecht. Wij rekenen op volledige medewerking van uw medewerkers en vertrouwen erop dat zij alle voor de controle benodigde vastleggingen, documentatie en andere informatie beschikbaar zullen stellen. ~~[Optioneel: Bijlage YY geeft een beschrijving van omstandigheden die het honorarium en de nagestreefde data van completering significant zouden kunnen beïnvloeden.]~~

Publicatie van persberichten

Volgens artikel 2:395 lid 2 BW moet het bestuur van de vennootschap bij het openbaar maken van persberichten met jaarcijfers vermelden hoe de strekking luidt van de bij de jaarrekening afgegeven controleverklaring, dan wel informatie te geven over het nog niet beschikbaar zijn van de controleverklaring. Gelet op de raakvlakken tussen de verantwoordelijkheid van ~~het RvC, AvA en de directie bestuur~~ en onze werkzaamheden als controlerend accountant moet u voorafgaand aan de openbaarmaking van persberichten over de jaarcijfers ons de gelegenheid geven hiervan kennis te nemen en waar nodig te reageren.¹²⁷

Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij zowel het toezichthoudend orgaan als het bestuur van de vennootschap. Als accountant zijn wij niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Door de kenmerken van fraude is het mogelijk dat een controle, ook al is die opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden, een fraude van materieel belang niet ontdekt. Vooral wanneer gebruik wordt gemaakt van verhulling door samenspanning en vervalste documentatie.

Omdat onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, richt deze zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. Indien tijdens de controle aanwijzingen voor fraude blijken, verrichten wij ongeacht de mogelijke omvang en de aard van de vermoedelijke fraude aanvullend onderzoek. Indien wij een aanwijzing voor of een redelijk vermoeden van fraude verkrijgen, communiceren wij hierover met het bestuur en/of het toezichthoudend orgaan.

Indien sprake is van een redelijk vermoeden van fraude van materieel belang handelen wij ook in overeenstemming met artikel 26 lid 2 Wta.¹³³

In het kader van de Nederlandse Standaard 240, 'De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten', vragen wij u de volgende punten schriftelijk te bevestigen:

1. het bestuur van de vennootschap erkent zijn verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de interne beheersing gericht op het voorkomen en ontdekken van gevallen van fraude;

¹²⁷. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de publicatie van persberichten is opdracht afhankelijk.

¹³³. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de fraudemelding is afhankelijk van de vraag of het een wettelijke controle betreft.

2. het bestuur van de vennootschap heeft ons de resultaten gemeld van de inschatting door het management van het risico dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude;
3. het bestuur van de vennootschap heeft aan ons zijn kennis verstrekt met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de entiteit van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:
 - het bestuur;
 - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de werking van de interne beheersing; of
 - anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de financiële overzichten.
4. het bestuur van de vennootschap heeft ons op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude die op de financiële overzichten van de entiteit van invloed zijn en waarvan het kennis heeft verkregen via werknemers, voormalige werknemers, analisten, regelgevers of toezichthouders of via anderen.

Naleving specifieke wet- en regelgeving

Het bestuur [onder het toezicht van het toezichthoudend orgaan] is verantwoordelijk voor de naleving van wettelijke en andere voorschriften. Een controle leidt in het algemeen niet tot ontdekking van overtredingen van alle wet- en regelgeving. Bij ontdekking van overtredingen, ongeacht de materialiteit, overwegen wij de implicaties ervan voor de integriteit van het bestuur of de werknemers en het mogelijke effect hiervan op onze controle.

Wij verzoeken u schriftelijk te bevestigen dat u alle inlichtingen heeft verstrekt omtrent alle u bekende werkelijke of mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving, waarmee bij de opstelling van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Rapportage

Over de uitkomsten van onze werkzaamheden rapporteren wij in de vorm van een controleverklaring bij de jaarrekening. ~~[optioneel: twee afzonderlijke controleverklaringen, één bij de enkelvoudige jaarrekening, en één bij de geconsolideerde jaarrekening].~~ Een [tweetal] specimen-exemplaar ~~[exemplaren]~~ treft u aan als bijlage bij deze brief. Er kunnen omstandigheden zijn waarin het noodzakelijk kan zijn de vorm en inhoud van onze rapportage aan te passen.

Onze controleverklaring bij de opgemaakte jaarrekening is bestemd voor de algemene vergadering en moet worden opgenomen in de openbaar te maken stukken, bestaande uit: de jaarrekening, het bestuursverslag accountantsverslag en de overige gegevens en eventuele andere. U verstrekt ons daartoe de concepten van de openbaar te maken stukken. Onze controleverklaring mag pas openbaar worden gemaakt na onze schriftelijke toestemming.

Onze voorafgaande schriftelijke toestemming is vereist voor elke nieuwe openbaarmaking van de jaarrekening. Dit geldt ook voor publicatie op internet, het openbaar maken of verzenden aan derden van een ander financieel verslag waarin onze naam wordt genoemd. Ook geldt dit voor het gebruik van onze naam in elk ander document dat openbaar wordt gemaakt of ter beschikking wordt gesteld aan derden. In al deze gevallen moet u ons tijdig een concept verstrekken voordat dit wordt verspreid.

Het verslag aan de raad van commissarissen (of toezichthoudend orgaan) en het bestuur heeft betrekking op de hoofdlijnen van de bevindingen uit ons onderzoek die wij voor hen

noodzakelijk achten. Tussentijds brengen wij de raad van commissarissen en het bestuur mondeling op de hoogte van belangrijke zaken die om onmiddellijke aandacht vragen.

Indien van toepassing sturen wij u een brief (management letter) met bevindingen en aanbevelingen. Hierin geven wij de eventueel geconstateerde tekortkomingen en mogelijke verbeteringen in de administratieve organisatie van uw vennootschap aan. Dit geldt vooral voor de daarin besloten interne beheersingsmaatregelen.

~~[Optioneel: Communicatie met het toezichhoudend orgaan/raad van commissarissen/de raad van toezicht/het auditcomité/het bestuur over onze onderlinge relatie is ook een belangrijke waarborg voor onze onafhankelijkheid.]~~

In dat kader rapporteren wij jaarlijks aan u over de volgende aspecten:⁹¹⁴

- bevestiging van onze onafhankelijke positie ten opzichte van uw vennootschap;
- in rekening gebrachte en te brengen honoraria, gesplitst in controle en categorieën overige dienstverlening door onze organisatie;
- bijzonderheden over relaties tussen uw vennootschap en onze organisatie die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid;
- geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die zijn ontvangen of verstrekt, voor zover deze een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben;
- overige maatregelen ter waarborging van de onafhankelijkheid.¹⁰¹⁵

Optreden accountant in de algemene vergadering

Op grond van de Nederlandse Corporate Governance code kunnen wij worden verzocht aanwezig te zijn in de algemene vergadering van aandeelhouders en daarin het woord te voeren over onze controlewerkzaamheden en onze controleverklaring. In dat geval bespreken wij graag voorafgaand aan de algemene vergadering met de voorzitter van deze vergadering [en met de voorzitter van het audit comité en de CFO/het hoofd finance en operations] een aantal zaken met als doel inzicht te krijgen in:

- de wijze waarop de vergadering wordt voorbereid;
- de mogelijke inhoud van te verwachten vragen;
- de procedure die de voorzitter van de vergadering hanteert omtrent de wijze waarop vragen aan de accountant ter behandeling aan ons worden doorverwezen.

Wij benadrukken dat wij alleen vragen met betrekking tot de controle en de controleverklaring kunnen beantwoorden. Deze kunnen betrekking hebben op de doelstelling en reikwijdte van de controle, de controleaanpak, het toetsen van het stelsel van interne beheersingsmaatregelen, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening, de uitvoering van de controlewerkzaamheden en de inhoud van de controleverklaring. Alle overige vragen met betrekking tot het jaarverslag, waaronder de jaarrekening en het bestuuraccountantsverslag, of met betrekking tot de relatie tussen de vennootschap en de

¹⁴⁹. Bij een oob zijn de vereisten opgenomen in artikel 11 van de EU-verordening.

¹⁵¹⁰. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over de communicatie met het governanceorgaan is opdrachtafhankelijk.

accountant moeten in beginsel door de voorzitter van de vergadering worden beantwoord, dan wel worden doorverwezen naar een lid van het bestuur of de voorzitter van het auditcomité.

Voor ons optreden in de algemene vergadering ontslaat u ons voor de duur van deze vergadering van onze geheimhoudingsplicht.

Wij verzoeken u ons de conceptnotulen van de vergadering, voor zover wij daarin geciteerd worden, tijdig te doen toekomen. Dit om voldoende gelegenheid te hebben om de juiste weergave van onze antwoorden op de gestelde vragen te kunnen nagaan.¹¹⁴⁶

Inzage in onze dossiers door toezichthouders en andere instanties

Alle werkpapieren en dossiers, andere materialen, rapporten en zaken die als onderdeel van ons onderzoek zijn gecreëerd, ontwikkeld of uitgevoerd, zijn ons eigendom.

Wij kunnen op grond van wettelijke bepalingen of andere voorschriften verplicht worden om aan derden, bijvoorbeeld toezichthouders en FIOD-ECD, informatie of toegang tot onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Daarnaast kunnen derden ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage te geven in onze werkpapieren en dossiers.

Op grond van geheimhoudingsregels moeten wij in sommige gevallen hiervoor uw schriftelijke toestemming verkrijgen. Indien een dergelijk verzoek ons bereikt, nemen wij hierover zo spoedig mogelijk contact met u op over de voorwaarden waaronder aan dit verzoek kan worden voldaan. Ook de Belastingdienst kan voor een reguliere belastingcontrole aan ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage te verlenen in onze werkpapieren en dossiers. Een dergelijk verzoek wordt altijd in eerste instantie aan u en/of uw juridisch of fiscaal adviseur kenbaar gemaakt door de controlemedewerker van de Belastingdienst.

Wij zijn van mening dat het algemeen belang ermee gediend is dat de Belastingdienst bij belastingcontroles kan steunen op de uitgevoerde controlewerkzaamheden. Wij zullen u vragen om uw instemming schriftelijk aan ons kenbaar te maken. Bij een dergelijk verzoek van de Belastingdienst nemen wij zo spoedig mogelijk contact met u op.

Mocht u in een concrete situatie uw instemming onthouden, dan gaan wij op grond van onze gedrags- en beroepsregels de redenen na waarom u uw instemming niet geeft.¹²⁴⁷

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

-De AVGWbp verplicht de verantwoordelijke om schriftelijk (of in een andere gelijkwaardige vorm) afspraken te maken met zijn verwerkersbewerker(s) over de omgang met persoonsgegevens.

Of wij als accountant(s) voor deze opdracht een verwerker bewerker zijn in de zin van de AVG Wbp moeten wij met elkaar bekijken. Voor meer informatie over de AVGWbp verwijzen wij u

⁴⁶¹¹. Het al dan niet opnemen van een paragraaf over het optreden als accountant in de algemene vergadering is opdrachtafhankelijk.

¹⁷¹². Zie NBA-handreiking 1113.

Het al dan niet opnemen van een paragraaf over het verstrekken van inzage in de dossiers is opdrachtafhankelijk.

graag naar de website van de Autoriteit Persoonsgegevens
(<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/>).¹⁸

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Volgens de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) dienen wij cliëntonderzoek te verrichten. Verder zijn wij op grond van de Wwft verplicht een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie van of ten behoeve van een cliënt te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer.

AanneemsomHonorarium

~~[Optioneel: Voor het boekjaar 201X kwamen wij met u een controlebudget overeen van totaal € bedrag.]~~ Ons honorarium is gebaseerd op de tijdbesteding van ons controleteam, inclusief te maken kosten. De individuele uurtarieven zijn in overeenstemming met de mate van verantwoordelijkheid en de vereiste ervaring en bekwaamheid van elk der teamleden. Ons honorarium voor verrichte werkzaamheden wordt maandelijks in rekening gebracht op basis van de voortgang daarvan. De betalingstermijn bedraagt ... dagen. ~~[Optioneel: Indien tijdens de controle bevindingen worden gedaan die nader onderzoek vergen, zullen de kosten hiervan separaat in rekening worden gebracht.]~~

Wij verrichten de opdracht tegen een vaste aanneemsom. Deze vaste aanneemsom bedraagt € XXX,- (exclusief btw en inclusief reis-, verblijf- en eventuele overige kosten).

Voor de optionele dienstverlening zijn de volgende uurtarieven overeengekomen:

Jr. Accountant: XXX

Mdr. Accountant: XXX

Sr. Accountant: XXX

Partner: XXX

De tarieven kunnen na het eerste controlejaar, dat wil zeggen bij start van het controlejaar 2025, op verzoek van ons geïndexeerd worden met het op dat moment meest recente CBS-prijsindexcijfer DPI 692 Accountants, boekhouders en belastingconsulenten. De tarief aanpassing wordt voorafgaand aan de start van de interim controle vermeld in het controleplan voor het nieuwe boekjaar.

Geldigheidsduur en Algemene Voorwaarden

De inhoud van deze opdrachtbevestiging blijft van kracht totdat de opdracht wordt beëindigd, gewijzigd of vervangen door een andersoortige opdracht. Op onze dienstverlening zijn onze Algemene Voorwaarden [NBA variant 2](#) van toepassing, waarvan u bijgaand een exemplaar aantreft. Door ondertekening en retournering van deze opdrachtbevestiging verklaart u onze Algemene Voorwaarden te hebben ontvangen en te accepteren.

[Optioneel: Arbeidsomstandigheden]

~~18. Deze passage in de opdrachtbevestiging beoogt de accountant en de cliënt aan het denken te zetten over dit onderwerp. Daarom is ervoor gekozen om de tekst in de opdrachtbevestiging zeer algemeen te houden.~~

~~De accountant moet zich dus bij elke individuele opdracht afvragen of hij/zij bewerk of verantwoordelijke is. Voor sommige opdrachten zal dat eenvoudig zijn: bij een controle-opdracht is de NBA van mening dat de accountant vrijwel altijd verantwoordelijke zal zijn; bij een opdracht tot het bijhouden van een salarisadministratie is de NBA van mening dat de accountant vrijwel altijd een bewerk is.~~

~~Per geval moet de accountant kijken of hij bewerk of verantwoordelijke is.~~

Wij besteden veel aandacht aan goede arbeidsomstandigheden van onze medewerkers. De kwaliteit van een werkplek heeft een directe relatie met de gezondheid van medewerkers. Wij verzoeken u dan ook om onze medewerkers te voorzien van adequate werkruimte en overige faciliteiten.}]

Ten slotte

Met groot genoegen aanvaarden wij de opdracht. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet contact met ons op te nemen. Wij verzoeken u het bijgevoegde tweede exemplaar van deze brief te ondertekenen en aan ons te retourneren. Dit ter bevestiging dat deze brief een correcte weergave is van wat wij overeenkwamen, inclusief de specifieke werkzaamheden die wij hebben afgesproken te zullen uitvoeren.

Hoogachtend,

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)

Voor akkoord getekend namens, ... (naam entiteit(en))

door ... (naam en functie)

... (datum ondertekening)

Bijlagen:

b. Aanbestedingsstukken (Bijlage X). Ten aanzien van de Aanbestedingsstukken geldt de volgende rangorde:

i. Nota van Inlichtingen 2

ii. Nota van Inlichtingen 1

iii. Programma van Eisen

iv. Beschrijvend Document

v. Overige Bijlagen bij Beschrijvend Document

c. Model Algemene Voorwaarden NBA 2017 Variant 2 (Bijlage X):

d. De door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever uitgebrachte Inschrijving van [datum] (Bijlage X).

~~—Algemene Voorwaarden~~

~~—Specimen-exemplaar/[-exemplaren] van verwachte controleverklaring~~

- ~~–[Optioneel: Bijlage XX met een overzicht van dochterondernemingen van wie wij ook de jaarrekening 201X controleren]~~
- ~~–[Optioneel: Bijlage YY met een beschrijving van omstandigheden die het honorarium en de nagestreefde data van completering significant zouden kunnen beïnvloeden]~~
- ~~–Tweede exemplaar van deze brief~~